

ŠKOFJA LOKA

Pilotni projekt načrta revitalizacije starega mestnega jedra Škofje Loke

Mednarodna delavnica "Pilotni projekt načrta revitalizacije starega mestnega jedra Škofje Loke" je potekala v letih 1997 in 1998 in se v prvi fazi zaključila 1999 kot posebna raziskovalna naloga, ki naj bi razvila novo metodologijo načrtovanja prenov starih mestnih jeder. Naročniki so bili Council of Europe (Svet Evrope - Komisija za kulturno dediščino), Ministrstvo za okolje in prostor Republike Slovenije, Občina Škofja Loka.

Škofja Loka je eno redkih slovenskih mest, ki je že pred desetletjem dobilo prvi prostorski dokument prenove starega jedra na evropsko primerljivi ravni. Izdelan je bil v 80. letih na Fakulteti za arhitekturo. Ker je to eno najstarejših srednjeveških mest v Sloveniji s prvo omembo leta 973, ki je do danes ohranilo podobo starega jedra, kakršna je nastala po potresu 1511, in ker je mesto pobudnik priključitve k evropski zvezi zgodovinskih mest, je Škofjo Loko izbral Svet Evrope in jo vključil v svoj raziskovalni program novih metod načrtovanja prenove. Zaradi novih teoretičnih izhodišč in novih ekonomsko družbenih pogojev (tranzicija!) je v drugi polovici 90. let v Evropi nastala potreba po razvoju starejših oblik in metod načrtovanja prenove. Nalogo so naročniki poverili Fakulteti za arhitekturo, kjer naj bi nastala v obliki urbanistično-arhitekturnih delavnic s soudeležbo strokovnjakov, študentov in prebivalcev ena od evropskih vzorčnih študij (pilotni projekt). Ob njej naj bi se razvila nova metoda dela, hkrati pa naj bi se zlasti študentje spoznali z najnovejšimi načeli načrtovanja integralne prenove starih mestnih jeder kot dela celovitega in trajnostnega načrtovanja razvoja mest.

Organiziranih je bilo več delavnic, v katerih so vedno sodelovali študentje arhitekture. Vsebina delavnic je zajemala probleme urbanističnega načrtovanja, arhitekturne prenove, vsebinsko razvojne politike javnih služb in družbenih dejavnosti, bivanja in infrastrukture ter posebej tudi probleme zakonodaje. Vse delavnice in raziskovalni projekt so bili v okviru **Fakultete za arhitekturo UL**, vodila sta jih **Peter Fister** in **Roy Eugen Graham**, profesor s Catholic University of Washington ter Unescov izvedenec za prenovo mestnih jeder. Mentorja sta bila **Darko Likar** in **Ljubo Lah**. Kot posebni strokovni sodelavci/svetovalci so bili Danijela Tomšič (dir. Uprave za varstvo kult. dediščine Piran), dr. France Štukl (Arhiv Škofja Loka), Mateja Dolenc Hafner (Obč. Škofja Loka), dr. Živa Deu (MOP RS), arh. Vili Eržen (Obč. Škofja Loka) in drugi. Posebne strokovne svetovalce je večkrat delegiral tudi Svet Evrope, prihajali pa so iz 8 držav EU.

postopku načrtovanja strategije za ohranjanje kulturne dediščine uporabili za spodbujanje uporabe starega mestnega jedra v njegovi tradicionalni vlogi spodbujevalca javnega življenja in da bi ohranili njegovo zgodovinsko arhitekturo, hkrati pa pospeševali njegovo nenehno spreminjanje.

Organiziranih je bilo tudi več posebnih delavnic s prebivalci, na katerih so študentje, udeleženci delavnic, izjemno kvalitetno vzpostavili stik s prebivalci, opravili temeljne anketne raziskave in rezultate uspešno prenesli v izhodiščne študije za načrtovanje strategije prenove. Podobne delavnice so potekale tudi z izbranimi skupinami meščanov, politikov in strokovnjakov.

Ob stalnem spremljanju in svetovanju posebej izbrane skupine ekspertov, ki jih je imenoval glede na različne problemske sklope Svet Evrope, je tako začel nastajati prvi z novo evropsko prakso primerljivi dokument strategije prenove v slovenskem prostoru. Njegovo posebnost so določale naslednje nove sestavine: razvoj namembnosti stavbne dediščine v jedru in delu okolice, načrtno varstvo naravne in kulturne dediščine, razvoj socialnih značilnosti in posebnosti družbenega življenja, vključitev javnosti v pripravo in izvedbo pilotnega projekta prenove, načrt vsebinske prenove starega mestnega jedra, izhodišča za reševanje problemov prometa, infrastrukture, ekologije, varstva okolja in kot poseben dodatek sugestije za ustrezno dopolnitev nezadostne zakonodaje (poleg slovenske tudi za druge države v tranziciji!).

Rezultati so zlasti pomembni kot izhodišče za nadgradnjo v splošno metodologijo načrtovanja in uveljavljanja prenove. Zaključna študija je postala vzorec za slovenski prostor, strokovna osnova za načrtovanje razvoja mesta Škofje Loke in nov doprinos k nastajanju sodobne metodologije načrtovanja trajnostnega razvoja in integralnega varovanja stavbne dediščine v evropskem okolju. Delavnica je dosegla največji možen uspeh doma in v mednarodnem prostoru. Obenem je zagotovila izjemno visoko mesto na tem področju Fakulteti za arhitekturo v domačem okolju kot tudi v mednarodnem merilu.

Rezultati so bili predstavljeni tako na posebnih razstavah v Škofji Loki kot v različnih slovenskih medijih. Poleg predstavitev v Škofji Loki in v slovenskem prostoru so bile posebne predstavitve tudi na mednarodni ravni: na kongresu ICOMOSa 2000 v Braziliji, na Unescovem centru ICCROM leta 2001 v Rimu, v okviru mednarodne delavnice Re Urban Mobil (5. okvirni evropski program) v letu 2002 v Leipzigu itd.

Študentje:

Rebeka Bučinel	Eva Križaj
Blaž Budja	Mojca Pečnik
Lidija Dragišič	Maja Pisanec
Ana Hawlina	Jasna Rupar
Melita Jurak	Sandra Šterpin
Vid Klančar	Sandi Trajkov
Borut Košenina	

Izdelanih je bila vrsta analiz, študij in predlogov. Poleg strokovnih odločitev so slušatelji pod mentorskim vodenjem pripravili alternativne predloge za reševanje neposredne prenove starega mestnega jedra kot tudi nujne povezave z ostalimi razvojnimi načrti mesta Škofje Loke. Osnovno izhodišče in cilj študijskih delavnic je bilo prizadevanje, da bi vsak korak v

ANALIZA VIDNIH
POVEZAV GRAJENIH
STRUKTUR S
KULTURNO KRAJINO

LEGENDA:

POGLEDI NA STARO MESTNO JEDRO Z
RAZGLEDIŠČ OKROG NJEGA

staro mestno jedro

razgledna točka

območje vidnega:

kvaliteten pogled

manj kvaliteten pogled

nekvabilen pogled

SKLOP I

KARTA 16

ŠKOFJA LOKA

CELOSTNO VARSTVO IN PRENOVA
V RAZVOJNEM UREJANJU NASELJA
/STROKOVNE OSNOVE/

datum: november 2001

avtorji: Občina Škofja Loka

izdelala: Fakulteta za arhitekturo, Univerza v Ljubljani

vrt: Isak & TTN

